

Oslo, 29. april 2005

Debio

1940 Bjørkelangen

Sertifisering av økologisk skogbruk og utmarksforvaltning

Det vises til Debios høringsbrev av 15. februar og senere telefonsamtaler.

Generelle merknader:

Norges Naturvernforbund stiller seg generelt positivt til Debios initiativ. Det er også prisverdig at Debio sender sitt forslag ut på en så åpen og bred høring

Et spesielt positivt trekk er målsettingen om en samordning med FSC, slik at norsk økologisk skogbruk vil kunne bli FSC-godkjent.

Norges Naturvernforbund støtter de fleste forslag til regler og retningslinjer.

Dessverre er Debios forslag skuffende på et helt sentralt punkt. Det gjelder kravet til avsetting av nøkkelbiotoper, som bare benytter Levende Skog-standard-krav, med et (økonomisk) skogeieransvar begrenset oppad til 1% av produktivt skogareal. Dette er langt fra tilstrekkelig. Dette gjør at den overordnede karakteristikken og målene med økologisk skogbruk ikke blir oppnådd.

Et økologisk skogbruk som ikke setter av mer enn maksimalt 1% av skogarealet til fri utvikling kan overhodet ikke kalle seg bærekraftig, eller i samsvar med den idémessige bakgrunnen til økologisk landbruk; ”ved økologisk jordbruksproduksjon og husdyrhold tilstrebes det et selv bærende og vedvarende system i god balanse”.

Faglig baserte vurderinger av minimumsbehov for vern av skog ligger på minst 10-20% av skogarealet. Det norske offentlige skogvernet er i dag rundt 1% og har som en langsiktig målsetting å komme opp mot 5%. FSC's krav, blant annet i Sverige, er at minst 5% av arealet skal avsettes.

Gjensetting av bare 1% av produktiv skog, slik Debio foreslår, er derfor for Norges Naturvernforbund et uakseptabelt lavt krav og vil medføre at vi ikke kan stille oss bak at skogbruk sertifisert etter slike regler kan kalles økologisk. Minst 5% - ut over offentlig avsatte reservater og nøkkelbiotoper - må være et naturlig minimumsnivå. 5% er altså noe skogeieren selv skal "betale for". I 5%-områdene skal ikke iberegnes kantsoner, livsløpstrær og lignende. Områdene må dokumenteres på kart og være offentlig tilgjengelige.

Merknader til enkelte punkter:

Kapittel 2.5.2:

Det er svært positivt at forslaget til økologisk skogbruk i praksis gir skogbrukeren et miljøansvar, og at det er klare sanksjonsmuligheter hvis ikke dette ansvaret blir tatt. Det er derimot uheldig at tidshorizonten er begrenset til maksimalt 5 år, som innen økologisk jordbruk. Skogbruket opererer innenfor en mye lengre tidshorizont i sine driftsømløp og dette bør også gjenspeiles i sanksjonstiden. Vi foreslår at den settes til minst 20 år, men gjerne enda lengre. 5 år er så kort tid at dette er med på å uthule hele respekten for sanksjonsordningen, og dermed tilliten til regelverket.

Kapittel 3.2 og 3.2.1:

Det er her tendenser til å komme inn på landskapsøkologisk baserte driftsplaner. Dette bør tydeliggjøres i et eget avsnitt under kapittel 3.2.1. I praksis vil dette neppe innebære så mye merarbeid eller merkostnader for skogeier eller Debio. Statskog sine målsettinger og planer kan antagelig i så måte benyttes som grunnlag. Et viktig punkt som hittil savnes i dette hovedkapitlet og som må innarbeides, er stedfesting og skogbehandlingskrav for såkalte *hensynsområder*. Dette er et nokså kontroversielt punkt innenfor konvensjonelt skogbruk, men siden det i økologisk skogbruk på en positivt måte legges opp til bruk av lukkede hogster som en sentral hogstform (jfr. punkt 3.2.3.4) vil det sannsynligvis i praksis medføre små ekstrakostnader for økologisk skogbruk.

Kapittel 3.2.1.1:

Det må ikke tillates veibygging inn i områder som er registrert som verneverdige eller inn i områder som fører til reduksjon av inngrepsfrie områder (INON-områder). I siste avsnitt foreslås tilføyd ”*kjent*” oversikt, da dette gir et mer realistisk ambisjonsnivå. Det kan ikke forventes at skogeier har ressurser til å få oversikt over vegetasjonstyper på en dekkende form, og det er urealistisk også å få selv en god oversikt over alle viltbestander og truede og sårbare arter.

Kapittel 3.2.2.1:

Norges Naturvernforbund aksepterer som nevnt ikke de ansvars grensene som her er satt. Det er vårt krav at disse økes til 5% av produktivt skogareal ut over offentlig avsatte og kompenserte reservater og nøkkelbiotoper, alternativt 25 daa for eiendommer under 500 daa. Andre setning i første avsnitt må derfor endres til: ”*Skogeier har ansvar for å sette av minst 25 daa for eiendommer under 500 daa, og 5 % av produktivt skogareal for større eiendommer.*”

I tillegg må følgende legges til; ”*Hvis det ikke er dokumentert nøkkelbiotoper på et slikt areal, skal det likevel settes igjen et så stort areal av produktiv skog til restaurering av biologisk verdifull skog.*”

Det anbefales også tilføyd ytterligere en setning; ”*Hvis det er dokumentert store miljøverdier på eiendommen, eller det foreligger andre forhold som tilsier at større areal gjensettes som nøkkelbiotoper, så skal det utarbeides en plan som på en faglig tilfredsstillende måte sikrer de biologiske verdiene i et langsiktig tidsperspektiv.*”

Dette er alle formuleringer og krav som er helt nødvendige for at det økologiske landbruket sitt overordnede mål om bærekraftig bruk i et selvberende og vedvarende system kan oppnås.

Vi ber om en presisering av at alle nøkkelbiotoper skal vernes (slik Levende Skog- kravet også er), men at det økonomiske ansvaret for eier er 5%.

Kapittel 3.2.3.3:

Kapitlet retter seg mot fremmede treslag og støttes i sin helhet. Norges Naturvernforbund oppfatter punktet helt klart til å gjelde bl.a. norsk gran utenfor sitt naturlige utbredelsesområde i Norge, samt forsøk på å bruke hjemmehørende treslag på marktyper der det vil være naturlig med andre arter (for eksempel skal det ikke være tillatt å plante gran på mark der edellauvskog er det naturlige).

Det må til slutt i avsnittet bli en liten endring av teksten fra ”*fjerne disse eller på best...*” til ”*fjerne disse og på best...*”. Eksisterende tekst er en noe merkelig formulering som kan gi grunnlag for forvirring og misforståelser.

Kapittel 3.2.3.4:

Her må det ha skjedd noen misforståelser i siste setning i andre avsnitt. Kravet om at det ikke skal ”*gjennomføres flatehogst på myr*” virker simpelthen feil, og bør være helt unødvendig. Vi går ut fra at det her er tenkt på sumpskog i stedet. Den biologisk sett naturlige formuleringen her er etter vårt syn følgende; ”*Det skal ikke gjennomføres flatehogst i sumpskog, og myrskog skal ikke hogges.*” Dette bør verken være særlig kontroversielt eller problematisk å stille som krav. I siste setning i samme kapittel stilles det krav om at hogstavfall skal ryddes bort fra vassdrag. Det er utvilsomt uheldig med opphopning av hogstavfall i vassdragene, men det er samtidig en klar fordel med innslag av kvister, bladverk og enkelte trestammer i vassdragene. Disse gir både næring og skjul for mange arter knyttet til vassdrag og våtmark. Setningen foreslås derfor endret til; ”*Hogstavfall skal ryddes bort fra mye brukte stier og løyper etter avsluttet hogst. Det skal heller ikke ligge igjen store mengder hogstavfall i bekker, elver og vann etter hogst. Hogstavfall i form av bar og tynne kvister skal samtidig ikke fjernes fra hogstområdet.*”

Norges Naturvernforbund mener at punktet om å ta i bruk lukkede hogster må strammes inn. I grandominerte skoger må det i langt sterkere grad enn i dag kreves lukket hogst (plukkhogst). Granskoger er fra naturens side skoger som i liten grad er tilpasset brann og stormfelling og har dermed et arts mangfold som er avhengig av stabile forhold over lang tid. Åpne hogster bryter radikalt med dette.

Slik punktet er formulert i dag, blir det for lett å ty til flatehogst.

Kapittel 3.2.3.7.

Ved avvirkning bør det settes igjen minst 10 livsløpstrær (slik FSC Sverige krever) , ikke 5 - 10 som foreslått.

Øvrige merknader:

1.

For Norges Naturvernforbund er det helt essensielt å unngå ordinær hogst i restene av den gamle naturskogen i Norge. Slik skog skal bevares . Disse områdene må derfor stedfestes og det må lages regler for forvaltning av disse. Kun plukkhogst skal være tillatt i slike områder.

2.

Et eller annet sted i forslaget bør det være en bestemmelse om forholdet hjortevilt/skogøkosystemet.

I områder hvor store bestander av hjortevilt - spesielt elg og hjort - er et problem med hensyn til nedbeiting av en rekke plantearter, bør det være en forpliktelse for skogeier til å arbeide for at bestanden av hjortevilt reduseres, slik at man får opp foryngelse av rogn, selje, osp og andre treslag - arter som naturlig hører hjemme i vedkommendes skog.

3.

Norges Naturvernforbund krever at det skal utføres markbefaringer på sertifiserte eiendommer, ikke bare papirkontroller, slik det gjøres innenfor Levende Skog-systemet.

Med vennlig hilsen

Norges Naturvernforbund

Tore Killingland
generalsekretær